sis ei mássa teggemine. Kos hä ristikhain om olnu, säält saap tõisel ajjastajal iks wilja, ütskiik messuggune willi énnege om; ent waese ristikhaina pärra jääp põld lahjas nink hainatap wäga ärra. Sepärast ärra olgo rahhatengaga kidsi, mes kipsikiwwe eest tulley wäljapánna. Se kullu tulley kassuga taggasi. Hä ristikhain ánnap rohket ellaja toidust, nink mes temmast põllule pärrajääp wäitap maad nidade, et tõisel ajjastajal parrembat wilja kánnap, kui so põld eale om nánnu. Pälegi ómma kipsikiwwi oddawa, kui neid parrajal ajjal ostetas. Kes kewwajal tahhap kipsida, peap jo süggisel kiwwe walmis soetama, sest sis om neide hind (Tarto linan) kigeoddawamb. Neid túwwas Pihkwa poolt pärran põimo Peipse randa nink säält lodjaga Tartohe. Süggisel mássap Tartun kiwwipuut 5—10 tenga höbbedat, ent kewwaja pole lät hind kállimbas nink küssitas jo 15 tenga putast. Kui sa sis Märtnapäiwa aigo ehk eddimätse sanitega lina tullet, sis tállita ni, et taggasimúnnen wõit kipsikiwwe üttenwõtta. Ütte wakkala ristikhain wõttap rohket poolt wakka kipsijahhu wasta nink ei panne lias, kui sa ka terwet wakka kullutat. Kolmest putast saap wak jahhu, mes sul mattirahhaga üllekige ei tulle ennambat kui 35 tenga höbbedat mássa. Nipaljo rahha sa peat sis kätte wõtma, kui sa omma põllo pääl wakkala ossa kigeparrembat ristikhaina tahhat wikkati álla saia. Sedda kipsijahhu wissatas hómmungul warra hao minnekil, kui tuult ei olle nink kaste weel haina pääl, külwi modo ristikhaina päle wälja.

Juni-ku lõppetusel sawa ennambest kiik ristikhaina nuppo jo wäljan ollema, ni et põld jo káwwest werretap. Kui se nidade om, sis sünnis ristikhaina eesmätsel hawal mahhanita. Eddimäne põim om siin meie maal kigetullusamb nink ei pea mitte liigwarra sama ettewõetus, sest muido ta ánnap

weidi wälja nink kaswap tõises põimus ni wäggewaste pärra, et tedda hämme ilmaga süggise pole kuigi wisil ei sa kokkowõtta.

Ristikhaina kokkowõtmisega te seddawärki. Kui sa ollet kiik põldu mahhaniitnu, sis minne mõtsa kerbikid otsma, mea hä ósselise ómma, rain tüwwiotsa terrawas nink säe põllo pääl nipaljo rõukid kokko, et kiik haina sinna päle mahhásse. Om se tõ tettu nink ristikhain seni weidikese närwinu, sis ärra pallago neid mitte, et õrna lehhese mant ärra ei kakka, nink nakka énnege rõuke päle ladduma, ent nidade et maast arwata rohke jalg wahhet jääp nink tuul häste wõip alt läbbikáwwa. Kui parras tahhe ilm om, sis wõip kats jalga padjuta ladduda, muido ei sünni pakse malt kui jalla padjuta pánna. Harri peap kõwwa nink hille ollema, et ta wet sisse ei wõtta. Johhup suwwi tahhe ollema, sis wõiwa haina süggiseni putmata rõuke päle jäda, kost neid pärrakõ'rra kelgusehe wetas ehk kuhja pantas, kélle pääd nidohainust tettas, et wessi kuhja móda állajosep. Ent kui suwwi wäga wihmane om, sis wõtta ristikhainu, kui ilm eale mahto ánnap, rõuke päält mahha nink lasse tule käen tahheneda. — Tõistkorda põimetas ristikhain Augustikuul nink pantas nisamma paigale, kui eddimätse põimo haina. Tõisest põimust om hä ellajile torelt etteanda, essiärralikult kui ilm ei ánna tahheneda; ent se man om wajja tähhelepánna, et ellaja liga ei sa*). Seddamaid päle põimo kúnna ristikhaina

*) Kui ellaja ómma johtunu wärske ristikhaina päle, ehk kui perremees essi neile sedda torelt etteheidap, sis nemma sõwa sedda maggusat nink wäggewat haina ni sure himmuga, et nemma pea liga sawa, nink mitto tükki ómma jo se läbbi hukka lä'nnu. Kui sis nätta om, et härg ehk lehm ehk múllikas ehk hobben, ehk mes muud ellajat om, ristikhaina pääl liga om sanu, ni et kõt om üllespaisunu, sis peap tedda seddamaid kaiwo ehk lätte mannu widama nink tä'lle pangega külma wet pälewalletama, olgo ka ennamb poolt tundi aigo,